

PHẬT THUYẾT THẬP THIÊN NGHIỆP ĐẠO KINH

Chủ giảng: Lão pháp sư Tịnh Không

Thời gian: 15/08/2000

Giảng tại: Tịnh tông Học hội Singapore

Tập 52

Chư vị đồng học, chào mọi người! Gần đây, chúng tôi nghe nói Liên Hiệp Quốc muốn cử hành một hội nghị tôn giáo thế giới, sự việc này hình như trước đây chưa từng có, đây là lần đầu tiên, là sự việc tốt. Nhân loại mong cầu hòa bình, cầu mong ông trời phù hộ, việc này đã có hàng ngàn hàng vạn năm rồi, nhưng hòa bình vẫn mãi không có được. Ngược lại, thiên tai nhân họa, đặc biệt là chiến loạn mỗi lần một nghiêm trọng hơn, tài sản, mạng sống thương vong không cách gì tính hết. Lấy cận đại mà xem, chiến tranh thế giới lần thứ nhất, đại chiến lần thứ hai, e rằng tương lai còn có đại chiến lần thứ ba, cho nên sự hy vọng về hòa bình là rất xa vời. Vì sao lại có những hiện tượng bất hạnh này?

Tuy chúng ta cũng cầu khẩn ông trời, cũng cầu thần thánh nhưng không dựa hoàn toàn vào đó, không dựa vào lời giáo huấn của bậc thánh hiền. Sau khi Phật giáo truyền đến Trung Quốc, ở Trung Quốc là tam giáo tạo thành thế chân vạc, tam giáo này là Nho giáo, Phật giáo, Đạo giáo. Nhưng nói về “giáo” thì không phải là tôn giáo như trong quan niệm của người hiện nay, mà giáo là giáo dục, giáo học: giáo dục của nhà Nho, giáo học của nhà Nho; giáo dục của nhà Phật, giáo học của nhà Phật; giáo dục của nhà Đạo, giáo học của nhà Đạo, nó không phải là tôn giáo. Hay nói cách khác, đây là ba học phái lớn, mỗi phái đều có cái hay riêng. Giống như thiên *thượng dụ* phía trước kinh Thập Thiên Nghiệp Đạo, hoàng đế Ung Chính đã nói: “*Dùng tam giáo để dạy dân trong nước giác ngộ*”, ba loại giáo dục này đều là chỉ dạy nhân dân giác ngộ, “*lý cùng xuất phát từ một nguồn, đạo cùng thực hiện nhưng không trái ngược*”. Lời của hoàng đế Ung Chính không sai, hoàn toàn chính xác.

Trên thế giới liệu có bao nhiêu tôn giáo có thể nói lý đều xuất phát từ một nguồn. Lý là gì? Chân thành, thanh tịnh, bình đẳng, từ bi. Chúng tôi hiện nay tổng kết lời dạy của Phật thành mười chữ là: “chân thành, thanh tịnh, bình đẳng, chánh giác, từ bi”, đây là lý, cùng xuất phát từ một nguồn. Đạo cùng thực hiện nhưng không

trái ngược, đạo là gì? Là yêu thương người. Đây là lời của cư sĩ Hứa Triết ở Singapore, cư sĩ Lý Mộc Nguyên hỏi bà: “Tôn giáo là gì?” “Tôn giáo chính là yêu thương!” Ki-tô giáo, Thiên Chúa giáo, Do Thái giáo đều nói “thượng đế yêu thương người đời”, “thần yêu thương người đời”, còn trong Phật giáo, Phật Bồ-tát một mực từ bi.

Ở khu vực này đại đa số người dân tín ngưỡng đạo Hồi, quốc gia lân cận chúng ta như Malaysia, Indonesia đều là quốc gia Hồi giáo. Mở kinh điển của họ ra, câu đầu tiên của mỗi đoạn là: “A-la quả thật là đáng nhân từ” (họ gọi là thượng đế, gọi là A-la). Cho nên, tôn giáo thế gian có nhiều đi nữa thì cội nguồn của nó là một, đều là chân thành, thanh tịnh, bình đẳng, trí tuệ, nhân từ, bác ái, đây là cội nguồn. Mục tiêu giáo dục của tôn giáo cũng như nhau, dạy người tôn trọng lẫn nhau, chung sống hòa thuận, đối xử bình đẳng, không phân quốc gia, không phân chủng tộc. Khi một tôn giáo nào đó truyền giáo, liệu có hạn chế nói rằng anh không phải là người của quốc gia tôi, anh không phải là người thuộc chủng tộc tôi, anh không được tin tôn giáo của tôi không? Không hề! Mỗi một tôn giáo đều truyền khắp toàn thế giới, tôn giáo quả thật là bình đẳng. Chỉ có dùng giáo dục mới có thể đạt được hòa bình.

Tôn giáo vốn đều là giáo dục, nói theo hiện nay thì đều là giáo dục xã hội đa nguyên văn hóa. Quý vị hãy tỉ mỉ xem kinh điển của tất cả tôn giáo thì quý vị sẽ hiểu rõ, tâm lượng đều rộng lớn. Nhà Phật nói “tâm bao thái hư, lượng chu sa giới”, có tôn giáo nào không như vậy? Tôn giáo nào cũng như vậy cả. Tại sao tâm lượng của nhân sĩ tôn giáo hiện nay trở nên nhỏ hẹp, chỉ có mình, coi thường người khác? Đó không phải là ý của thần, không phải là ý mà trong giáo nghĩa tôn giáo nói, đó là cá nhân.

Chúng ta không nói những tôn giáo khác, chỉ nói riêng Phật giáo, chúng ta có làm theo kinh điển của Phật hay không? Không có. Đạo tràng này của mình, mình hy vọng nó hưng vượng. Đạo tràng của người khác, mong cho họ suy bại, mong cho tín đồ của họ đều đến chỗ này của tôi. Vậy là chính mình đã bài xích nhau rồi, đây có phải là Phật giáo hay không? Không phải. Phật chế định giới điều trong Bồ-tát giới là “khen mình chê người”, đây là giới trọng của Bồ-tát. Bạn tự mình tâng bốc chính mình, tán thán chính mình, phỉ báng người khác, đây là sai lầm cực lớn.

Phật dạy chúng ta như thế nào vậy? Chúng ta đọc kinh Hoa Nghiêm thấy, mỗi một vị Bồ-tát, mỗi một vị thiện tri thức, bản thân đều khiêm tốn, tôn trọng người

khác, đề cao người khác. Làm như vậy là “đạo cùng thực hiện nhưng không trái ngược”, vậy thì thế giới này mới có hòa bình. Phật nói với chúng ta, tất cả pháp thế xuất thế gian, pháp nào cũng là bình đẳng, pháp nào cũng là đệ nhất. Nếu như có thứ nhất, thứ hai, thứ ba thì phiền phức đến ngay, chắc chắn không thể chung sống hòa thuận, bình đẳng mới có thể chung sống hòa thuận. “Hòa vi quý” là điều chúng ta mong cầu, hòa từ đâu mà có? Từ bình mà có, không bình đẳng thì chắc chắn không có hòa bình, cho nên tất cả tôn giáo đều dạy người phải bình đẳng.

Thế gian tại sao có nhiều tôn giáo như vậy? Chúng ta phải hiểu rõ, trước đây giao thông không phát triển, giữa người với người rất ít qua lại với nhau. Chúng ta đọc thấy trong sách xưa, thật sự có chuyện đến già chết mà không qua lại với nhau. Thí dụ người dân sống trong thôn quê, họ chỉ sống ở trong thôn này, cả đời cũng chưa từng qua thôn bên kia, phạm vi sinh hoạt cả đời của họ chỉ ở trong thôn nhỏ này, trong cái vòng nhỏ này. Thế nên trong phạm vi nhỏ này họ phải chung sống hòa thuận với đại chúng, cũng cần phải có giáo dục thánh hiền. Do hoàn cảnh cư trú không như nhau, văn hóa khác biệt, bối cảnh lịch sử không giống nhau, nên khi thánh hiền lập giáo, kiến lập giáo hóa mới hình thành rất nhiều tôn giáo như vậy. Chúng ta xem thấy trong kinh Phật, Thích-ca Mâu-ni Phật ra đời, vào thời đó Ấn Độ có hơn 100 tôn giáo, nói theo lời hiện nay tức là hơn 100 loại giáo học để giáo hóa tất cả dân tộc khác nhau, cư dân lãnh thổ khác nhau trên khắp Ấn Độ. Tôn giáo đã ra đời như vậy.

Ở Trung Quốc, tôn giáo không phát triển, nguyên nhân không phát triển là vào thời nhà Tần, Trung Quốc được thống nhất, Tần Thủy Hoàng thống nhất Trung Quốc. Ông thống nhất Trung Quốc tuy thời gian ngắn nhưng ảnh hưởng vô cùng lớn. Thời đại tiếp theo đó là triều Hán, thời gian rất dài, từ tiền Hán đến hậu Hán kéo dài 400 năm. Hán Vũ Đế là hoàng đế thứ hai của triều Hán, chế định chính sách giáo dục, phương châm giáo dục, đó là áp dụng ba nhà Nho, Thích, Đạo. Vào thời đó Phật giáo chưa truyền đến Trung Quốc, lấy Nho gia làm chánh tông, lý niệm của giáo dục này kéo dài mãi đến đời Mãn Thanh cũng không thay đổi. Trong 2.000 năm, thay đổi triều đại rất nhiều lần, chế độ chính trị cũng có đổi mới, duy chỉ có chính sách giáo dục, phương châm giáo dục là không hề thay đổi. Ngay cả khi người Mông Cổ vào làm chủ Trung Quốc cũng không hề sửa đổi, người Mãn Thanh vào làm chủ Trung Quốc cũng không hề sửa đổi. Vào thời Hán Minh Đế, Phật giáo truyền đến Trung Quốc, dần dần hình thành nền giáo dục của ba nhà để chỉ dạy nhân

dân Trung Quốc. Nhân dân Trung Quốc từ xưa đến nay tiếp nhận sự giáo dục của ba nhà này, dùng danh từ của Phật học mà nói là có thiện căn sâu dày.

Trung Quốc là dân tộc hòa bình, bạn mở lịch sử Trung Quốc ra, từ trước đến nay Trung Quốc chưa từng đánh nhau trên lãnh thổ ở nước ngoài. Nguyên nhân gì vậy? Tiếp nhận giáo dục thánh hiền. Trung Quốc không xâm lược nước khác, Trung Quốc chỉ là yêu thương người khác, dùng đức hạnh để phục người, không dùng sức mạnh. Đế vương các đời đều tu dưỡng đạo đức của mình. Những quốc gia lân cận, trước đây gọi là quy thuận Trung Quốc, đây chính là tôn Trung Quốc làm anh cả, đây là vì họ tôn kính, không phải Trung Quốc yêu cầu đối với họ. Họ tôn kính và triều cống đối với Trung Quốc (việc triều cống này ngày nay gọi là tặng quà), thế nhưng Trung Quốc đáp lễ nhiều hơn gấp nhiều lần so với quà họ đem tặng. Họ tặng chúng ta một vạn đồng thì chúng ta tặng lại họ mười vạn đồng. Hậu đái nước nhỏ, tôn trọng nước nhỏ, việc này xem lịch sử Trung Quốc thì hiểu ngay.

Trung Quốc từ giữa thời Mãn Thanh trở về sau, dần dần xa lìa giáo huấn của cổ thánh tiên hiền, xa lìa giáo huấn của thánh nhân, thế nên tập khí phiền não liền hiện hành, tự tư tự lợi, tham sân si mạn đã làm bại hoại phong khí xã hội. Cộng thêm sau khi tiếp xúc với phương Tây, súng máy đại bác, người Trung Quốc trước giờ chưa từng nghĩ đến, người Trung Quốc xem trọng văn trị, không xem trọng vũ lực. Người nước ngoài xâm lược Trung Quốc, hầu như Trung Quốc bị cường quốc chia cắt, chịu khổ nạn này hơn 200 năm. Vì vậy người Trung Quốc sinh ra hoài nghi đối với văn hóa đạo đức xưa của chính mình. Chúng ta dùng đạo đức, người ta dùng vũ lực, chúng ta đánh không lại người ta, bị người ta bắt nạt, gọi là “người tốt bị người khác bắt nạt”. Người Trung Quốc hiện nay giác ngộ rồi, chúng ta cũng xem trọng quân sự, phát triển vũ khí mới, có phải để xâm lược nước khác không? Không phải. Sự phát triển này là ngăn chặn người ngoại quốc, anh không được bắt nạt tôi nữa, anh mà bắt nạt tôi thì tôi có năng lực phản kháng, đây thuộc về tự vệ. Nếu không có chút vũ lực này, chúng ta cứ bàn đạo đức nhân nghĩa thì vẫn bị người khác tiêu diệt. Tộc Thích-ca là một tấm gương. Tộc Thích-ca vì sao bị tiêu diệt ở Ấn Độ? Do không có vũ lực, chỉ toàn nói nhân nghĩa đạo đức, khi người khác đánh đến thì tộc này liền bị tiêu diệt. Chúng ta phải hiểu đạo lý này. Cho nên, Trung Quốc kiến lập vũ lực không phải để xâm lược người khác, là do bài học của hai, ba trăm năm đã nói với chúng ta rằng không thể không có một chút vũ lực, bằng không mà nói

thì người khác vẫn bắt nạt bạn, vẫn không thể đạt được thế giới hòa bình. Đây là dùng vũ trang để bảo hộ hòa bình.

Chúng ta thúc đẩy lý niệm hòa bình đến toàn thế giới. Làm sao đạt được hòa bình? Giáo dục. Giáo dục quan trọng nhất là giáo dục gia đình, đây là nền tảng. Gia đình bị phá hoại rồi thì xã hội coi như xong, gia đình là nền tảng của xã hội. Hạt nhân của gia đình là vợ chồng, vợ chồng bất hòa thì thiên hạ đại loạn. Cho nên, Nho Thích Đạo ở Trung Quốc đều coi trọng giáo dục gia đình. Nhà Phật dạy người một lý niệm căn bản là *“hiếu dưỡng cha mẹ, phụng sự sư trưởng, từ tâm không giết, tu thập thiện nghiệp”*, bộ kinh Thập Thiện Nghiệp Đạo chính là nói bốn câu này. Nhà Nho dạy ngũ luân bát đức đều là bắt đầu làm từ gia đình. Nếu như giáo dục gia đình bại hoại rồi thì toàn bộ những cái khác đều hỏng hết. Nền giáo học gia đình là gốc, giống như bốn tầng lầu này của chúng ta, nó là tầng thứ nhất, không có tầng thứ nhất thì đâu có tầng thứ hai? Tầng thứ hai là giáo dục nhà trường, tầng thứ ba là giáo dục xã hội, tầng thứ tư là giáo dục tôn giáo. Giáo dục tôn giáo là giáo dục tinh thần, dạy bạn siêu phàm nhập thánh, đem lòng nhân từ, bác ái của bạn phát huy đến cực điểm, yêu thương tất cả chúng sanh thế xuất thế gian. Tâm yêu thương chân thành, dùng giáo dục tôn giáo đem nó mở rộng ra. Thực hiện bốn loại giáo dục này rồi thì thế giới được hòa bình an định vĩnh cửu, giữa người với người biết tôn kính lẫn nhau, kính yêu lẫn nhau, hỗ trợ hợp tác, thật sự là cùng tồn cùng vinh. Nếu không có bốn loại giáo dục này làm nền tảng thì những lời nói nghe hay ho đều là khẩu hiệu, hoàn toàn không thể thực tiễn.

Thế nhưng chúng ta nhìn toàn thế gian hiện nay, giáo dục gia đình không còn nữa nên ngày nay con cái không nghe lời cha mẹ; giáo dục nhà trường không còn nữa nên học trò không nghe lời thầy cô, còn giáo dục xã hội thì sao? Mọi người đều biết, các bạn mỗi ngày xem báo, tạp chí, truyền hình, điện ảnh, dạy bạn những điều gì vậy? Dạy bạn giết, trộm, dâm, dối. Giáo dục tôn giáo hoàn toàn rơi vào hình thức, đều làm theo trong nghi thức tôn giáo, giáo dục tôn giáo không còn nữa, biết tụng kinh mà không hiểu ý nghĩa. Ý nghĩa còn không hiểu thì làm sao có thể thực hiện? Bốn loại giáo dục đều không còn nữa thì thiên hạ sao có thể không loạn cho được? Ngày nay người nhân từ, bác ái sĩ trên thế giới, nếu muốn cứu vãn kiếp vận của thế gian thì không có gì khác hơn là nhất định phải khôi phục bốn loại giáo dục lớn này.

Có cần thiết lập ra tôn giáo mới nữa hay không? Không cần, không cần thiết nữa. Nội dung trong các tôn giáo xưa nay đã quá phong phú rồi, chúng ta có thể làm được một phần ngàn, một phần vạn thì đã có hy vọng thế giới hòa bình, không cần thiết lập tôn giáo mới nữa. Lập ra tôn giáo mới nữa thì giống như vẽ rắn thêm chân, chẳng có ý nghĩa gì cả, chẳng qua chỉ là nhiễu loạn trật tự mà thôi, chúng ta phải hiểu rõ đạo lý này. Trước đây trên thế giới có sáu tôn giáo lớn, toàn thế giới đều thừa nhận. Ở Singapore hiện nay có chín tôn giáo lớn, kinh điển, giáo nghĩa đều hay. Làm sao chúng ta dung hợp quán thông nó, phải cố gắng học tập, đem nó phát huy mạnh mẽ để cứu văn xã hội, cứu văn kiếp vận, thực hiện thế giới hòa bình, xã hội an định, nhân dân hạnh phúc, đây là vấn đề cấp bách trước mắt. Thập niên 70, tiến sĩ Arnold J. Toynbee người Anh đã nói: *“Muốn giải quyết vấn đề xã hội của thế kỷ 21 thì chỉ có học thuyết Không Mạnh và Phật pháp Đại thừa.”* Ông đã nói hai điểm này, ông nói rất có đạo lý. Đối với việc giáo dục hết thầy chúng sanh thì hai nhà này nói được cụ thể và thấu triệt, đáng để chúng ta cố gắng nỗ lực học tập, phát huy mạnh mẽ. Tốt rồi, hôm nay thời gian đã hết, chúng ta giảng đến đây.